

Četrto stoletje Revije za kriminalistiko in kriminologijo

Lani, to je leta 1974, je z izdajo četrte številke Revije za kriminalistiko in kriminologijo minilo 25 let, kar je bivše ministrstvo za notranje zadeve v Sloveniji začelo izdajati najprej mesečno glasilo »Kriminalistična služba«, pozneje pa četrtno publikacijo z naslovom kakršnega ima še danes. Iz nekdanjega resornega glasila, ki se je ukvarjalo predvsem s praktičnimi vprašanji odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj, je »Kriminalistična služba« že zelo zgodaj prešla v odprto, javnosti dostopno in tudi zunaj domovine znano revijo, ki je začela polagoma predstavljati ne samo slovensko (oziroma deloma tudi jugoslovansko) znanstveno in raziskovalno dejavnost na področjih, ki jih obravnava, marveč tudi del razvoja slovenske narodne kulture.

Za podobne ali sorodne publikacije, ki zlasti v tujini ponekod izhajajo že sto let ali še več, petindvajsetletni jubilej res ni kaj posebnega in vznemirljivega. Toda v naših razmerah je obhajanje četrtoletnice nedvomno priložnost, ki je ne gre prezreti, ne da bi se pri tem spomnili na prehojeno pot; še posebno ne zato, ker je revija prvo, najstarejše in specializirano glasilo za kriminalistiko in kriminologijo in ker si je medtem pridobila določen sloves v organih formalnega družbenega nadzorstva in drugih ustanovah, ki se v Jugoslaviji kakor koli že ukvarjajo z družbi škodljivimi ali deviantnimi pojavi, pa tudi v znanstvenih organizacijah in bibliografskih ustanovah v tujini na vseh celinah. Tega dejstva ob razmišljanjih o vlogi revije, ki je nedvomno že vnaprej preseгла prvotne, dokaj skromnejše želje resornega časopisa, ne gre pozabiti.

Prav v zvezi s tem in da bi kolikor toliko, sicer skromno, pa vendar primerno proslavili jubilej, smo se odločili za natis seznama piscev in njihovih člankov po pomenu ter seznama prispevkov po vsebini za vseh preteklih petindvajset let v posebni prilogi.¹ V teh letih je v reviji sodelovalo 335 piscev, izšlo je nad 1000 prispevkov, in sicer 411 načelnih člankov, 148 zapisov, 139 prevodov, 142 kriminalističnih primerov itd. Revija pa je izšla v 107 številkah na 7752 straneh formata A4, kar pomeni precejšnjo količino znanja in podatkov spričo slo-

venskih zmogljivosti na področjih, za katere je bila revija ustanovljena.²

Izdajatelju, to je republiškem sekretariatu za notranje zadeve gre zasluga, da revija nima težav z denarnimi vprašanji, čeprav so sredstva omejena in nadomestila piscem varčno odmerjena.

V zadnjih 8 letih se niso nikoli pokazali nagibi po odrekanju izdajateljskih dolžnosti spričo širšega pomena revije, ki po svoji zasnovanosti prerašča potrebe posameznega resorja. Zdi se, da so želje po spoznavanju novega in po znanju močnejše od ozkih racionalizatorskih gledišč, ki so se v preteklosti izražala kot želja, da bi revija prešla kam drugam, kjer bi bil njen obstoj že zaradi »gmotnega« ogrožen in njen razvoj dvomljiv.

Izdajatelju — financerju ter inštitutu za kriminologijo pri pravni fakulteti v Ljubljani je glede skupnega združevanja sredstev in truda pri izdajanju treba priznati posrečeno sožitje vsega tistega, kar je nujno, da je revija pravčasna in sodobna ter da hkrati predstavlja maksimum tega, kar ljudje nekaterih strok na omejenem območju v danem trenutku zmorejo posredovati porabnikom znanja. Verjetno nobena druga rešitev ne bi bila boljša.

1. Podoba revije

Mislim, da ob jubileju ne bo odveč razgrniti pred javnostjo celovitejšo podobo revije, zlasti še, ker posamezna številka, ki jo dobi bralec, nikoli ne more izvabiti prave predstave o namenu in predmetu periodične publikacije, ki jo ima pred seboj, ter o osnovni in temeljni izhodiščih uredniške politike. Gotovo je 25-letna preteklost najlepša priložnost za tovrstne ocene. Te ne smejo biti samo čustvene.

Predmet revije so načelno tista vprašanja, ki sodijo neposredno k vedama, kot sta kriminalistika in kriminologija, zlasti še, če upoštevamo ožji zorni kot glasila.

Z nastajanjem, razvojem in naraščanjem znanja o človeškem odklonskem vedenju, pojmovanju tega vedenja in družbeni reakciji na odklonskost, s čimer se ukvarjajo organi odkrivanja, pregona in sojenja na eni ter nekazenske in raziskovalne ustanove na drugi strani, ter

¹ Delo so opravile Zora Srebot, Bogdana Hribar in deloma Marjana Turenšek iz knjižnice RSNZ SR Slovenije.

² Doslej navedene številčne podatke je zbrala Bogdana Hribar, knjižničarka — dokumentalistka v RSNZ SRS.

dejstva, da v razmeroma majhni deželi (ki hkrati tudi po jezikovni strani pomen oviro za zveze z drugimi narodi) ni gospodarno niti smotrno izdajati več specializiranih revij, se po možnosti v Reviji za kriminalistiko in kriminologijo tiskajo tudi drugi prispevki, ki pa so tesneje povezani s temeljnim konceptom predmeta.

To so zlasti prispevki, ki obravnavajo odklonkost iz zornega kota kriminalne in socialne politike ter psihiatrije, viktimologije, kazensko-pravnih znanosti, penologije, t. i. »policijskih znanosti« (vštevši sociologijo policije in formalno družbeno nadzorstvo sploh) preprečevanja družbi škodljivih pojavov, družbene samozaščite itd.

Zadnja leta se je revija skušala prilagajati potrebam bralcev — ti so predvsem iz organov odkrivanja, pregona in sojenja — tistim, ki so kakor koli, tudi nerepresivno, ukvarjajo z odklonkostjo, ter študentom, raziskovalcem in sploh družboslovcem, ne nazadnje pa tudi politikom. Poleg tega smo hoteli korakati vštric s podobnimi revijami v svetu, ki s svojimi sestavki načenjajo globlja vprašanja odklonkosti tudi kot posledico družbene konfliktnosti, ne samo osebne razklanosti posameznika in njegove odtujenosti.

Samo bežen pogled na izvirne prispevke domačih piscev zadnjih deset let kaže, da smo se z razmišljanji o gospodarski kriminaliteti, socialni patologiji in dezorganizaciji, kriminalni politiki, družbenem nadzorstvu, družbeni samozaščiti, preprečevanju odklonkosti, s fenomenološkimi in etiološkimi vprašanji, vprašanji raziskovalnega dela, viktimologije, penologije, ekologije, vprašanji mladoletnikov, družine in šole, socialnega dela, suicidologije, alkoholizma in narkomanje, napovedovanja in pisanja o analizah cost/benefit, akcijskih programih in deontologiji, s kazensko-pravnimi in kriminalističnimi področji itd. morda približali tistemu, kar je bilo za našo družbo v danem trenutku aktualno, hkrati pa so se ta vprašanja navezovala na splošne družbene tokove v svetu. S tem smo morda bralca napotovali k širjenju obzorja, hkrati pa je lahko posredovane podatke in razmišljanja, spoznanja in ugotovitve morda uporabil za spreminjanje družbe, v kateri živimo.

Kolikor te vloge nismo mogli izpolnjevati z lastnimi močmi — te so po številu že zaradi slovenske številčne majhnosti dokaj skromne — smo se zatekali k prevodom iz tuje strokovne literature, da bi tako domačemu bralcu — tudi

praktiku — omogočili širši pogled na stroko in svet, v katerem živi. Sestavki te vrste obravnavajo preiskovanje, metode in načela raziskovalnega dela, družbeno reakcijo in odklonkost, sodno psihologijo, mladinsko prestopništvo, delovanje organov družbenega nadzorstva, genetične določilnike in kromosomske odklone glede na kriminalnost, kriminaliteto belega ovratnika, viktimologijo, preprečevanje kriminalitete, matematične metode v kriminologiji itd.

Ne dosti manj pomembni od izvirnih sestavkov domačih piscev in prevodov so prispevki, ki po svoji vsebini pomenijo zapise o dogodkih in raznih vprašanjih. Gre za informativno, predvsem pa tekočo in aktualno problematiko na posameznih področjih, s katero so se neposredno srečevali ali bili v njej dejavni udeleženci — posamezniki pri svojem delu.

Glede tega so najštevilnejši zapisi s strokovnih potovanj v tujino, od ZDA do SZ, vtisi z domačih in mednarodnih kongresov in posvetovanj (od kriminologije, sociologije, psihologije, viktimologije, samozaščite, kibernetike, suicidologije, sodne medicine itd. do Interpola) pa tudi opisi dela raznih društev, zavodov, organov in organizacij, pojasnjevanje sprememb v zakonodaji ali posamezna stališča k pomembnim družbeno in kriminalnopolitičnim vprašanjem, poročanje o podiplomskem študiju in podobno.

Druge stalne rubrike revije so, razen recenzij, predvsem informativne, npr. prikazi domačih in tujih revij, rubrika o novih knjigah v knjižnicah inštituta za kriminologijo in republiškega sekretariata za notranje zadeve, obvestila sploh itd.

Podoba revije ne bi bila popolna, če ne bi omenili še nekaterih izboljšav, ki so bile vpejlane v zadnjih letih. To so zlasti decimalna klasifikacija izvirnih prispevkov, izvlečki v slovenskem in angleškem jeziku, opremljeni tudi z gesli in prilagojeni za vlaganje v dokumentacijske zbirke in morebitno elektronsko obdelavo, razširitev pregleda periodičnega strokovnega tiska iz angleškega in nemškega jezikovnega območja še na rusko in francosko ter občasno na poljsko in madžarsko ali italijansko.

S tako organizacijsko in vsebinsko zasnovano smo se trudili slediti razvoju znanosti in dogodkov v zvezi s predmetom revije, kakor tudi ustrezne dokumentalistike. Piscem smo dopuščali vso polemičnost in svobodo mišljenja, skladno z njihovo občutljivostjo za probleme, kar je nedvomno pogoj za kritično ustvarjalnost in napredek.

2. Vloga in pomen revije

Ocene vrednosti in uporabnosti revije seveda ne moremo dajati tisti, ki jo oblikujemo in ki odgovarjamo za to, da je takšna, kot je. To je predvsem naloga bralcev; njihova stališča in predloge smo vedno upoštevali in iskali tudi njihovega sodelovanja, ne glede na to, ali so bili reviji v posameznem trenutku, po svoje tudi dolgih 25 let, naklonjeni ali ne. Nam gre predvsem za nekatere nesubjektivne okoliščine, ki utegnejo dokazovati, da ima revija določeno raven in ugled, da je opažena v strokovnih krogih, zlasti tudi zunaj domovine, in da doma morda pomeni tisto, kar se od nje pričakuje. To sklepamo iz naslednjega:

— Niso tako redki pisci iz drugih jezikovnih območij, ki radi priobčujejo svoje prispevke v reviji. Doslej so bili ne samo iz srbohrvatskega območja, temveč tudi iz Kanade, ZDA, Poljske, Češkoslovaške itd. Dogaja se tudi, da domači pisci ponujajo izvirne članke o zadevah, ki niso neposredno predmet obravnavanja revije.

— Čedalje več je revij in dokumentacijskih oziroma bibliografskih periodik, ki prinašajo povzetke, naslove, vsebino ali prikaze naše revije.³

— Revijo naprošajo za sodelovanje tuja strokovna društva in posamezniki. Najpogosteje žele, da bi tiskali gradivo, propagandno in podobno za njihove kongrese, posvetovanja in drugo, ali pa nam posredujejo sklepe in poročila s svojih prirediteljev.

— Reviji pošiljajo v oceno ali prikaz svoje publikacije razne založbe ali posamezniki, predvsem iz tujine.

— Založbe in prireditelji razstav tiskane besede vabijo revijo k razstavljanju in oglašanju pri njih.

³ Zaradi zamenjave, prodaje ali iz drugih razlogov pošiljamo 74 izvodov revije v naslednje države: Anglija 4, Argentina 2, Avstrija 2, Belgija 2, Bolgarija 2, Češkoslovaška 3, Danska 3, Francija 4, Indija 1, Italija 7, Izrael 2, Japonska 1, Kanada 1, Madžarska 1, NDR 4, Nizozemska 3, Poljska 8, SSSR 1, Švedska 1, Švica 2, Venezuela 1, ZDA 14, in ZRN 5. Revijo predvsem zamenjujeta knjižnici Inštituta za kriminologijo in Republiškega sekretariata za notranje zadeve v Ljubljani ter tako ceneje in hitreje prihajata do željenih tujih publikacij, ki jih potrebuje za svoji ustanovi. Na tak način prejemajo revijo razne bibliografske ustanove, inštituti, založniške hiše, mednarodna društva in nekateri posamezniki, kar je hkrati pomembno tudi za pretok informacij in vključevanje revije v ustrezne svetovne tokove.

— Kadar smo se obrnili na tuje revije in pisce, da nam dovolijo prevesti ali priobčiti njihove prispevke, ki smo jih izbrali kot primerne za naš namen, se še ni zgodilo, da bi nam to odrekli.

Morda so to kaka merila za koristnost, priznanost in potrebnost revije, čeprav se čuti, da je takih »priznanj« več zunaj kot doma. Vendar je treba pri tem upoštevati, da ima vsaka specializirana revija tudi določen krog bralcev in da je zunaj tega kroga zato manj brana, uporabniki pa niso številni, posebno ne pri številčno majhnem narodu, ki ga zaradi njegovega jezika težko (največkrat pa sploh ne) razumejo drugi — večji.

Revija se po svojem temeljnem predmetu obravnavanja ukvarja predvsem s teoretičnimi in praktičnimi vprašanji, ki zadevajo vlogo odklonskega vedenja v družbi in ravnanja z njim. To pomeni, da se loteva vsaj treh velikih področij: družbe — njenih mehanizmov nadzorstva ter posameznika — devianta ali njegovih skupin. V zvezi s tem pa sta tudi pomen in vloga Revije za kriminalistiko in kriminologijo; videti ju je zlasti v treh razsežnostih: za stroko, za prakso in za ustvarjanje; oblikovanje ter izobraževanje kadrov.

a) Stroka

Neizmerna prednost za vsako vedo ali stroko je, če ima svojo revijo. V našem primeru gre za dve stroki oziroma vedi, ki pa sta po temeljnem predmetu obravnavanja med seboj tesno povezani in ki se dopolnjujeta tudi z nekaterimi drugimi, predvsem antropološkimi in sociološkimi vedami (pri tem ne gre prezreti tehničnih in naravoslovnih znanosti, kadar gre za vprašanje kriminalistične tehnike).

Pomen revije je za stroko predvsem naslednji. Pisci lahko takoj priobčujejo svoja izvirna dela v domačem jeziku in jih ob krajših povzetkih posredujejo svetovni (strokovni) javnosti, kar je za slovensko kulturo nemajhnega pomena. Revija povezuje teorijo in prakso, izdaja domača (in tuja) spoznanja in dognanja ter tako prenaša novo znanje v ustrezne stroke in vede. Prinaša podatke o dogajanjih v strokah doma in po svetu, posreduje, priobčuje ocene in knjižne novosti.

Ne domišljamo si, da bralcu posredujemo vse novosti; teh jih je v kriminologiji in kriminalistiki res precej. Toda pri tem pretoku znanja,

vsaj v določenem obsegu, opravlja revija svojo temeljno nalogo kot posrednik od vira do uporabnika. Drugo je seveda stvar neposredne uporabe v praksi, ko vemo, da se prav spoznanja pri družboslovnih vedah teže uresničujejo in uporabljajo za spreminjanje obstoječega, če pa že, se to dogaja z velikimi zamudami, še posebej, ker imamo pri tem največkrat opravke z velikim družbenimi mehanizmi reagiranja na pojave, ki jih obravnavata naši temeljni vedi. Pri tem gre znova omeniti vprašanje kriminalistike v reviji, saj spričo razpoložljivosti pisarjev, pomanjkanja intelektualnih kadrov in odsotnosti specializiranega visokega izobraževanja za to stroko močno zaostaja za kriminologijo. Le-tej se pozna, da ima v slovenskem prostoru svoj raziskovalni inštitut, ki ustvarja znanje bolj, kot je to omogočeno za kriminalistično in z njo povezano problematiko.

b) Praksa

Čeprav doslej med naročniki in možnimi bralci še nismo opravili nobene ankete, nam je približno vendarle jasno, kaj o reviji meni tisti del, ki deluje v neposrednem oziroma praktičnem boju z odklonskostjo. Mnenja glede tega niso vedno najbolj spodbudna, zlasti ne zato, ker posamezniki trdijo, da so jim nekatera pisanja nerazumljiva in po intelektualni plati nedostopna ter zato bržda tudi nekoristna. Umški delavci, družboslovci, raziskovalci in podobni poklici, ki so glede odklonskosti antropološko in sociološko naravnani, pa imajo spet drugačne, včasih tudi nasprotne pomisleke, nedvomno vsak iz svojega zornega kota.

Najbrž je vsak časopis, strokovna revija pa verjetno še toliko bolj, razpet med tem, za kakšne skupine ljudi naj piše, oziroma komu naj bolj ugaja, in med tem, kako naj na področju, za katero je ustanovljen, kar najbolje opravlja svoje strokovno (ali znanstveno), vzgojno, izobraževalno in socialno-pedagoško vlogo. Odločitev ni lahka, delna rešitev pa je v tem, da se vsakomur ustreže v delnem obsegu, torej vsem po malo.

Revija za kriminalistiko in kriminologijo se ni povsem ravnala po tem načelu. Bolj se je nagibala k stališču, da kdor bere, tudi raste, in ker se tako organi formalnega nadzorstva trudijo izobrazevati svoje ljudi, kot se učitelji na visokih in višjih šolah prizadevajo seznanjati študente (ki pozneje v »nadzorstvu« prevzemajo pomembne naloge) z rečmi, ki jih obravnava

revija (le-ta je zelo pogosto tudi učni pripomoček oziroma kot literatura hkrati tudi vir novega znanja), ni mogoče obstati pri že doseženem.

Zato smo skušali z izvirnimi domačimi prispevki vplivati na prakso in njeno spreminjanje ter napredovanje, jo s kritičnimi pogledi in odpiranjem vprašanj spodbujati ne samo k razmišljanju, temveč morda tudi k učinkovitosti, ji posredovati nova spoznanja in jo hkrati vabiti k sodelovanju.

Težko je reči, kakšna je bila odmevnost, ker jo je nemogoče meriti na krajša razdobja. Če pa to ocenjujemo na desetletje ali če pogledamo polazaj pred 25 leti in danes menimo, da je tudi pričujoča revija marsikaj prispevala k spremembam in napredku. In prav v tem se kaže njena družbenopolitična, če ne celo razredna in marksistična vloga, še posebno, ker se zlasti v zadnjem desetletju ni oklepala pragmatizma, temveč ji je bilo vodilo v njenem obstajanju znanstvena ustvarjalnost in pogum pri iskanju reči takšnih, kot so.

c) Ustvarjanje in oblikovanje piscev

Vsaka ozko strokovna revija je odvisna od števila ljudi, ki delajo zanjo in ji pomagajo. Njihova ustvarjalnost, zmožnost, gibljivost ter moč in ugled, ki ju imajo, vedno odsevajo tudi v vlogi revije v družbenem prostoru. To, kar dajejo, se jim vrača. Kolikor sejejo, toliko tudi lahko pričakujejo pri svoji žetvi. Zato smo vedno želeli imeti čim širši krog sodelavcev. Večje število piscev omogoča večjo izbiro, boljše prispevke, prodornost misli in večji vpliv na prakso in družbo, kolikor pri tem sploh odmislimo naklado in naročnino. S tem pa je seveda povezano gmotno stanje revije, kar tudi ni tako nepomembno.

Zato se ves čas trudimo, da bi izoblikovali čim več piscev, oziroma da bi čim več ljudi pripravili do tega, da bi svoje izkušnje in znanje posredovali drugim in da bi omejeni čas, ki jim morda ostaja pri vsakdanjih nalogah, morda le posvetili pisanju. Ni toliko pomembno, ali bo njihovo pisanje izpoved ali napotilo oziroma opozorilo drugim.

Vendar ugotavljamo, da funkcionarji in sploh delavci (zlasti iz nadzorstva) ne pišejo (razen redkih). Velika škoda je, da se ne zavedajo moči pisane besede in ne učinkovitega posrednika med seboj in tistimi, ki jih vodijo. Praktični delavci pa se najpogosteje izgovarjajo na preobre-

menjenost, pomanjkanje časa ali celo na strah pred zamero, če bi povedali preveč. Mladi še premalo znajo, starejši pa so neredko konformirani, tako da ne čutijo potrebe po spreminjanju obstoječega, kajti vse, kar je novo, je lahko moteče in neprijetno. Hvala dosedanjega pa je lahko nepopularna ali pa se jim celo upira.

Tako le počasi narašča krog sodelavcev in še med temi nekateri opuščajo pisanje, ker so prestopili meje svojih največjih zmogljivosti. Zlasti delavci v kriminalistiki so v zadnjih letih močno opešali. Vendar z višjim in visokim šolanjem, ki se v prihodnje odpira na tem področju, raste tudi upanje na večjo umsko ustvarjalnost in strokovnost delavcev te vrste, čeprav smo zlasti v Sloveniji v preteklih dveh desetletjih že veliko zamudili.

Ker revijo ustvarjajo pisci in manj uredniška politika, ostajajo vprašanja v zvezi z ustvarjalnimi in zlasti mladimi sodelavci revije ključna zahteva za njen napredek.

3. Temeljna izhodišča

Glede na vlogo in pomen revije v slovenskem (ožjem) narodnem prostoru v strokah, ki jih obsega, je njen koncept temeljnih uredniških izhodišč naslednji:

— Revija naj kar najbolj ustrezno in skladno s svojimi zmogljivostmi odseva slovenske razmere v strokah, ki jih pokriva, in sicer s tem, da iz njih prinaša vse, kar predstavljajo in dosega v konkretnem trenutku, hkrati pa v tem prostoru vpliva na nastajanje, oblikovanje in prenašanje novega znanja. To naj posreduje predvsem praktičnim delavcem, ki se ukvarjajo z odklonskostjo, preprečevalno ali pregonsko.

— Vprašanja odklonskosti ali družbi škodljivih pojavov naj obravnava ustvarjalno in domiselno, ob upoštevanju in razumevanju družbenih razmer, torej v medsebojni odvisnosti in povezanosti s tistimi sestavinami, ki nanje vplivajo in jih omogočajo. Vsaka družba, tudi naša, ima namreč takšno kriminaliteto, kakršno zasluzi.

— Vedno naj načinja in obravnava, proučuje ali opozarja na aktualna vprašanja odklonskosti v naši družbi in ustreznega reagiranja nanjo, vplivov na njeno pojmovanje in zatiranje. Pri tem naj predvsem z domačimi družboslovnimi spoznanji oblikuje in skuša iskati posebna teoretična izhodišča za razlaganje odklonskih pojavov v socialistični samoupravni skupnosti.

— Sledi naj sodobnim znanstvenim tokovom, ki prispevajo k razumevanju in pojasnjevanju človeka — devianta in v zvezi s tem razširja domače in tuje znanje ali na tujem znanju nastajajoče in razvijajoče se domače informacije.

— Pomaga naj zlasti praktične delavce osveščati o potrebi izobraževanja in razumevanja družbenih in osebnih psiholoških pojavov, povezanih z odklonskostjo, s tem da prinaša predvsem tiste prispevke v okviru posameznih ved, ki jih potrebujejo delavci formalnega družbenega nadzorstva in po možnosti tudi tiste organizacije, ki se s socialnovarstvene, zdravstvene, pedagoške in drugih strani ukvarjajo s kaznivimi dejanji, prekrški ter njihovimi storilci.

— Skrbi naj za umsko reprodukcijo pišočin delavcev, da z odhajanjem dosedanjih ne bi nastajale vrzeli.

Glede na takšno zastavljenost in zasnovanost revije ni več daleč do ugotovitve, da si prizadevamo povezovati znanstveno raziskovalno dejavnost z neposrednimi praktičnimi prizadevanji pri zmanjševanju in omejevanju tistega, kar v okviru pravnih norm in poleg njih pomeni oviro za razvoj družbe in njene morale.

Še posebno nam gre za povezovanje tistih interesov, potreb in pobud, ki so dolgoročno naravnani glede obravnavanja odklonskosti, ki jim ne gre samo za vsakdanji praktičizem in pragmatizem, ki jim gre za zavzetost pri spoznavanju dejanskosti, za spreminjanje sedanjega in preseganje doseženega.

Znanosti o odklonskosti in človeku — deviantu morajo zlasti pri nas, tudi zaradi svojega razvoja v socialistični samoupravni družbi, če že ne zaradi družbenih potreb, neustrašno odpirati vprašanja, jih reševati, pomagati družbi in njenem na pravu zasnovanem mehanizmu napredovati z ustvarjalno kritiko, zlasti ob spoznanjih marksistične ideologije, da dokončnih resnic ni in da nikoli ne gre pričakovati, da smo tudi v spoznanjih o družbi in človeku, čeprav deviantu, danes že prišli do tja, od koder jutri ne bi mogli dlje.

V zvezi s tem, piscem nikoli nismo kratili njihovega pogleda na obravnavanje družbi škodljivega vedenja in njegovega omejevanja. Morda bi včasih želeli, da bi bili še bolj kritični, ne samo do družbe, v kateri živimo, in pojavov, ki jih povzročamo, temveč tudi do sebe, do (raziskovalnega in drugega) dela, ki ga opravljamo, in do ved ter strok, ki jim vsi tako ali drugače pripadamo. Morda bi bili tako bolj ustvarjalni in hkrati še bolj koristni.

4. Načrti

Najbrž se nobena dejavnost ne more odvijati tako brezhibno, da v njej ne bi mogli najti kaj takega, kar bi bilo lahko še boljše. Urejanje in izdajanje revije pa je v razmerju do namena takšno delo, ki še zdaleč nikoli ne more biti popolno in v splošno zadovoljstvo vseh, ki jim lahko koristi. Če je v Reviji za kriminalistiko in kriminologijo kaj takega, kar ne povzroča posebnih težav in zaskrbljenosti, je v zadnjih letih njeno gmotno stanje. Sredstev za Revijo za kriminalistiko in kriminologijo je ob razmeroma skromnih izdatkih in skrajnemu varčevanju res vedno komaj za silo, toda nikoli ni šlo za ogroženost ali za obstanek, kot pri nekaterih drugih publikacijah, ki kdaj pa kdaj prihajajo v zagato. Zasluga za to gre izdajatelju — Republiškem sekretariatu za notranje zadeve oziroma njegovim vodilnim delavcem, ti vedo, da je strokovno izobraževanje ljudi v nadzorstvu ne samo delovna potreba, marveč predvsem tudi politična naloga. Če bodo zadeve v zvezi s financiranjem revije potekale vsaj tako kot doslej, mora uredniška politika v prihodnje najbrž upoštevati naslednje.

— V interesu izdajatelja kakor tudi vzgojne vloge revije glede na njen koncept se bo treba skupaj z drugimi prizadevanji po višjem in visokem izobraževanju tudi v nadzorstvu bolj potruditi za ustrežnejše razvijanje znanja v kriminalistiki. Le-ta je v Jugoslaviji po raziskovalni in drugih plateg dokaj zanemarjena in ji ne uspe slediti niti tujemu znanju, kaj šele, da bi razvijala zlasti domače — novo znanje. Zato naj bi revija omogočala poskuse te vrste in dajala možnost za ustvarjanje in nastajanje ne samo kriminalistični znanosti, marveč tudi pisem. Skrb za oblikovanje visoko strokovnih in intelektualnih kadrov te vrste pa je seveda zunanja njene sfere.

— Kriminologija s sorodnimi vedami v razmerju do revije ni problematična, ne glede na število ne glede na kakovost prispevkov. Pri tem gre bolj za vprašanja ustvarjalnega tveganja, za vstopanje v razmišljanje o žgočih zadevah družbene dejanskosti, ki so tudi v posameznih trenutkih najbrž zelo pomembne, ne da bi pri tem prezrli prihodnost kot celoto. Mislim, da gre pri tem le nadaljevati dosedanjo prakso, ob morebitnih novih močeh oziroma kadrih.

— Bralec je v razmerju revija — porabnik vedno precejšnja neznanka. Glede na publiciteto domačega znanja in koristnost za družbo

in stroke bo treba vedno spremljati razvoj družbenega dogajanja na ustreznih področjih in revijo ponujati povsod tam, kjer lahko opravlja svojo nalogo.

Čeprav nam je v zadnjih letih, sicer v skromnih posameznih primerih, pa vendarle, uspelo pošiljati revijo v socialistične države, poleg Sovjetske zveze zlasti še na Poljsko, ČSSR, Madžarsko in Bolgarijo, in čeprav revijo zamenjemo ali jo pošiljamo (poleg bibliografskih in dokumentacijskih organizacij) še v 23 držav, bo še vedno precej možnosti, da bi jo pošiljali ali zamenjavali še kje drugje.

V zvezi s tem pa je vprašanje tiskanja povzetkov in vsebinskega kazala morebiti še v francoskem, nemškem, španskem in ruskem jeziku (poleg dosedanjega angleškega). Za začetek smo že poskusili v ruskem jeziku, toda tehnične ovire nam tega niso omogočile.

— Poleg dosedanjih ustaljenih rubrik bi bilo vredno misliti še o drugih; morda bi obravnavale zgodovinska vprašanja iz posameznih temeljnih strok, ukvarjale bi se z znamenitimi osebnostmi s posameznih področij, prinašale bi sprotne izide raziskovalnega dela ipd. Sploh pa naj bi se pogosteje ukvarjali tudi s prihodnostjo.

— Najbrž gre reviji tudi določena vloga v oblikovanju in razširjanju uporabe strokovnega jezika in v svetovanju pri rabi posameznih pojmov, ki so za kako vedo ali stroko izraziti in ki se ne dajo mehanično poslovenjati brez poznanja etimološkega ozadja in brez razumevanja pomena, ki so si ga sčasoma v posamezni stroki pridobili. To pa pomeni imeti hkrati strokovnjake za slovenski jezik in poznavalce posameznih strok. Moramo priznati, da nas nekaj spodbudnih začetkov še ni pripeljalo tako daleč, da bi bila revija lahko mentor tudi za ta vprašanja. Zato jo to v bolj organizirani obliki čaka še v prihodnje.

To je seveda le nekaj v prihodnost naravnanih misli, ki izhajajo predvsem iz neizpolnjene sedanjosti. Za njihovo uresničitev so potrebni le ljudje. Teh pa za zdaj še ni dovolj, vsaj ne takšnih, kot bi jih želeli.

Na koncu je treba reči zahvalo vsem tistim, ki so v teh 25 letih prispevali k reviji, da je kljub nekaterim viharjem in neprijetnostim obstala in se razvijala. Nekaterih žal že ni več med nami, da bi se skupaj veselili jubileja in z njimi načrtovali prihodnost.

dr. Janez Pečar,
odgovorni urednik